

Guía docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Lenguaje. Discurso y Comunicación		Código	613G03034
Titulación	Grao en Inglés: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptorios				
Ciclo	Periodo	Curso	Tipo	Créditos
Grado	2º cuatrimestre	Tercero	Optativa	4.5
Idioma	CastellanoGallegoPortugués			
Modalidad docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinador/a	Alvarez Caccamo, Celso Maria	Correo electrónico	celso.alvarez.caccamo@udc.es	
Profesorado	Alvarez Caccamo, Celso Maria	Correo electrónico	celso.alvarez.caccamo@udc.es	
Web	https://moodle.udc.es/course/view.php?id=28964			
Descripción general	Introdución ao estudo da comunicación humana por meio das linguas nos seus aspectos cognitivo, pragmático e discursivo, e como práctica interaccional e social.			

Competencias del título	
Código	Competencias del título
A1	Conocer y aplicar los métodos y las técnicas de análisis lingüístico y literario.
A2	Saber analizar y comentar textos y discursos literarios y no literarios utilizando apropiadamente las técnicas de análisis textual.
A3	Conocer las corrientes teóricas de la lingüística y de la ciencia literaria.
A11	Tener capacidad para evaluar, analizar y sintetizar críticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas y temas de investigación en el ámbito de los estudios lingüísticos y literarios e interrelacionar los distintos aspectos de estos estudios.
A15	Ser capaz de aplicar los conocimientos lingüísticos y literarios a la práctica.
B1	Utilizar los recursos bibliográficos, las bases de datos y las herramientas de búsqueda de información.
B2	Manejar herramientas, programas y aplicaciones informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidad de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de manera efectiva en cualquier entorno.
B5	Relacionar los conocimientos con los de otras áreas y disciplinas.
B6	Tener capacidad de organizar el trabajo, planificar y gestionar el tiempo y resolver problemas de forma efectiva.
B7	Tener capacidad de análisis y síntesis, de valorar críticamente el conocimiento y de ejercer el pensamiento crítico.
B8	Apreciar la diversidad.
B9	Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.

Resultados de aprendizaje			
Resultados de aprendizaje		Competencias del título	
Comprender a comunicación a meio da linguaxe como capacidade e práctica humana e social, tanto no común como na sua diversidade.		A1 A11	B8 C6
Familiarizarse coas principais nocións sobre fenómenos da comunicación e do discurso.		A1 A3	B1 B5 B8 B9

Familiarizarse cos métodos e técnicas de recollida, descrición e interpretación de datos da comunicación e do discurso.	A2 A14 A15	B1 B2 B3 B4 B7	
Utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e ferramentas de busca de materiais sobre o discurso oral.		B1 B6	

Contenidos	
Tema	Subtema
Introdución. A capacidade humana da linguaxe e a comunicación.	Algunhas propiedades da linguaxe. Retroalimentación, reflexividade, prevaricación, deslocamento... Os canais da comunicación humana: a multimodalidade.
Comunicación, información e significación.	Modelos da comunicación. Intención, interpretación e contexto. O deseño deíctico das linguas naturais. A deixis e os seus tipos. A contextualización. Indicios de contextualización.
A interacción.	Conversa, texto, discurso. A interacción como práctica social. As metas comunicativas. Normas, regras e expectativas. A competencia comunicativa. O repertorio comunicativo. A estrutura da conversa cotiá.
A distancia social.	Participantes e papeis comunicativos. As identidades sociais. A imaxe e as formas da cortesía verbal.
Dicir e querer dicir.	Significado literal e significados indirectos. Oración e proposición. A cooperación conversacional e as implicaturas. A inferencia. A relevancia. Recursos estilísticos.
Facer cousas con palabras.	Os actos de fala. Tipos de actos ilocucionarios. Os actos de fala indirectos. A convencionalización da indirección.
Xéneros e tipos de discurso.	A caracterización dos xéneros. Formalidade e informalidade. Discurso espontáneo e planificado. Aplicacións do estudo da comunicación.

Planificación				
Metodoloxías / pruebas	Competencias	Horas presenciais	Horas no presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Taller	A1 A2 A3 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C6	14	34	48
Lecturas	A1 A3 B1	0	25	25
Prueba mixta	A1 A3 B1 C6	2.5	20	22.5
Sesión magistral	A1 A3 B3 C6	15	0	15
Atención personalizada		2	0	2
(*)Los datos que aparecen en la tabla de planificación són de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de los alumnos				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Taller	Por "obradoiro" enténdese a sesión interactiva fundamentalmente participativa. Pode incluír discusión aberta ou dirixida das lecturas, traballo en grupo, debate e posta en común, resolución de problemas ou preguntas, pesquisa de material, etc. Pode incluír diversas actividades e tarefas avaliábeis, algunha(s) das cais poden requirir a guía do profesor. Estas actividades realizaránse fundamentalmente fora das horas presenciais, mais non se exclúe que se poda dedicar tempo das sesións interactivas para traballar nelas, individual ou colectivamente.

Lecturas	Lectura e estudo obrigatorio de materiais específicos (artigos ou capítulos de libros) disponibilizado polo profesor. As lecturas deberán facerse, como será indicado, antes da sesión na cal se tratarán os seus contidos. Os contidos das lecturas entrarán nas sesións expositivas e, sobre todo, nas interactivas, onde o estudantado deberá de mostrar o traballo feito sobre elas e buscar aclaración dos aspectos dúbidosos ou non comprendidos. Na base dalgunha das leituras deberá realizarse un informe detallado avaliable, segundo un formato indicado polo profesor (guión, resumo, puntos destacábeis, etc.).
Prueba mixta	Proba teórico-práctica sobre todo o material do curso, incluíndo lecturas, sesións expositivas e interactivas, materiais audiovisuais utilizados, debates xerais, posíbeis presentacións, etc.
Sesión magistral	Por "sesión maxistral"; enténdese a sesión de exposición polo profesor dos principais contidos de cada tema ou apartado. As sesións expositivas non deben ser vistas como substitución do traballo autónomo de lectura e aprendizaxe que debe facer o estudantado. As sesións de exposición inclúen amplo espazo para a formulación de preguntas ou cuestións específicas polo estudantado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prueba mixta Taller Lecturas	A atención individualizada inclúe a consulta personalizada sobre calquer aspecto ou contido do curso.

Evaluación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Calificación
Sesión magistral	A1 A3 B3 C6	Reférese ao cómputo da asistencia obrigatoria ás sesións xerais de exposición.	10
Prueba mixta	A1 A3 B1 C6	Reférese á nota obtida na proba final obrigatoria.	40
Taller	A1 A2 A3 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 C6	Reférese á realización das tarefas descritas na metodoloxía correspondente (Obradoiro). Inclúe o cómputo da asistencia obrigatoria ás sesións interactivas onde se poñen en común estas tarefas, e á participación activa nelas.	30
Lecturas	A1 A3 B1	Reférese ao seguimento do traballo de lectura, como se mostra nas actividades interactivas das aulas. Poderá incluír a elaboración dun informe detallado dunha lectura asignada. A actividade deberá ser entregada obrigatoriamente tamén en formato electrónico.	20

Observaciones evaluación

- 1) A asistencia ás sesións presenciais de calquer tipo é obrigatoria e avaliable.
- 2) A participación activa compútase dentro do apartado da asistencia.
- 3) Haberá dúas oportunidades de avaliación. Na primeira oportunidade, as actividades entregadas fora de prazo poderán non ser aceptadas (isto é, avaliables con 0), e entrarán, no seu caso, no cómputo da segunda oportunidade.
- 4) Para o cálculo da nota final (e portanto para o curso poder ser completado e superado), a/o estudante deberá obter polo menos unha nota de 4 na proba final.
- 5) Para ter superada a materia (en primeira ou segunda oportunidade) deberá obterse unha nota de 5 globalmente.
- 6) Na segunda oportunidade de xullo, no período establecido pola UDC, poderá recuperarse o exame (non efectuado, ou suspenso) e/ou o capítulo das actividades ("traballos tutelados" e/ou actividades referidas a "Lecturas"). O profesorado indicará no seu momento as actividades substitutivas de recuperación que deberán ser realizadas.
- 7) Dado o carácter mixto e comprensivo da avaliación (asistencia, actividades e proba final), consideraráse "Non presentado": a) non asistir á proba final en nengunha das oportunidades; E, simultaneamente, b) non ter entregado actividades por polo menos a metade da percentaxe asignada ao apartado de actividades ("traballos tutelados"). En sentido contrario, a entrega de actividades avaliables cuxo peso supere a metade da percentaxe do apartado (por exemplo, 2 actividades sobre 3) determinará automaticamente a asignación dunha nota final, a pesar da inasistencia á(s) proba(s).
- 8) O alumnado matriculado a tempo parcial e con dispensa académica deberá porse en contacto co profesor no comezo de curso.

Fuentes de información

Básica	- Austin, John (1971). <i>Cómo hacer cosas con palabras. Palabras y acciones</i>. Buenos Aires: Paidós - Brown, Gillian, e Yule, George (1993). <i>Análisis del discurso</i>. Madrid: Visor - Brown, Roger, e Gilman, Albert (1995 [1960]). <i>“Els tractaments a Europa”</i>. Em Amadeu Viana, ed. <i>Aspectes del pensament sociolingüístic europeu</i>, pp. 351-363. Barcelona: Barcanova - Brown, Roger, e Gilman, Albert (1960). <i>“The pronouns of power and solidarity”</i>. Em: T. Sebeok, ed. <i>Style in language</i>, pp. 253-276. Cambridge, Mass.: MIT Press - Calsamiglia Blancafort, Helena, e Tusón Valls, Amparo (1999). <i>Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso</i>. Barcelona: Ariel - Cialdini, Robert B. (2001). <i>“Psicología de la persuasión”</i>. <i>Investigación y Ciencia</i> 295, pp. 66-71. - Dessalles, Jean-Louis (2001). <i>“El origen político del lenguaje”</i>. <i>Mundo Científico</i> 224, pp. 35-39. - Escandell Vidal, Mª Victoria (2006 [1996]). <i>Introducción a la Pragmática</i>. Barcelona: Ariel. 2^a ed. - Escandell Vidal, Mª Victoria (2005). <i>La comunicación</i>. Madrid: Gredos - Hockett, Charles F. (1971 [1958]). <i>“Las propiedades generales del lenguaje”</i>. Em: <i>Curso de lingüística moderna</i>, pp. 551-566. Buenos Aires: Editorial Universitaria de Buenos Aires - Koch, Ingedore G. Villaça (1997). <i>A inter-ação pela linguagem</i>. São Paulo: Editora Contexto - Levinson, Stephen (1989). <i>Pragmática</i>. Madrid: Teide - Mey, Jacob (2001). <i>Pragmatics: An introduction</i>. Oxford: Blackwell. 2^a ed. - Moreno Cabrera, Juan Carlos (1987). <i>“La deixis”</i>. Em: <i>Fundamentos de sintaxis general</i>, pp. 65-77. Madrid: Síntesis - Ochs, Elinor (1998 [1979]). <i>“La universalidad de los postulados conversacionales”</i>. Em: M. T. Julio e R. Muñoz, eds. <i>Textos clásicos de Pragmática</i>, pp. 125-144. Madrid: Arco Libros - Reyes, Graciela (2002). <i>El abecé de la pragmática</i>. Madrid: Arco Libros - Reyes, Graciela (1990). <i>La Pragmática lingüística: El estudio del uso del lenguaje</i>. Barcelona: Montesinos - Stubbs, Michael (1983). <i>Análisis del discurso</i>. Madrid: Alianza - Tusón Valls, Amparo (1997). <i>Análisis de la conversación</i>. Barcelona: Ariel - Verschueren, Jeff (2002). <i>Para entender la Pragmática</i>. Madrid: Gredos Durante o curso irá indicándose a listaxe de lecturas obrigatorias, extraídas destes manuais e/ou outras fontes.
Complementaria	- Goffman, Erving (1967). <i>“On face-work”</i>. Em: <i>Interaction ritual: Essays on face-to-face behavior</i>, pp. 5-45. New York: Anchor Books - Grice, H. P. (1991). <i>“Lógica y conversación”</i>. Em: L. M. Valdés Villanueva, ed. <i>La búsqueda del significado</i>, pp. 511-530. Madrid: Tecnos - Günthner, Susanne, e Knoblauch, Hubert (1995). <i>“Culturally patterned speaking practices: The analysis of communicative genres”</i>. <i>Pragmatics</i> 5(1), pp. 1-32. - Hurford, James, e Heasley, Brendan (1983). <i>“Oraciones, enunciados y proposiciones”</i>. Em: <i>Curso de Semántica</i>, pp. 26-34. Madrid: Visor - Tannen, Deborah (1982). <i>“The oral/literate continuum in discourse”</i>. Em: Deborah Tannen, ed. <i>Spoken and written language: Exploring orality and literacy</i>, pp. 1-16. Norwood, NJ: Ablex

Recomendaciones

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Lingüística General/613G03004

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Lengua Gallega y Usos/613G03045

Asignaturas que continúan el temario

Otros comentarios

(*) La Guía Docente es el documento donde se visualiza la propuesta académica de la UDC. Este documento es público y no se puede modificar, salvo cosas excepcionales bajo la revisión del órgano competente de acuerdo a la normativa vigente que establece el proceso de elaboración de guías